

Bilag

Det Udenrigspolitiske Nævn
Undersøgelsergruppen vedr. Thule-sagen

Den 12. marts 1996

Redegørelse

om undersøgelsen af regeringens håndtering af Thule-sagen

1. Baggrund

I en skriftlig redegørelse af 29. juni 1995 fra regeringen til Folketinget om visse aspekter af Thule-sagen¹⁾ (bilag 1) oplyses, at man i Udenrigsministeriets akter på denne sag, som vedrører dansk atompolitik m.h.t. spørgsmålet om stationering af atomvåben i Grønland, havde fundet et højt klassificeret og personligt brev af 18. november 1957 fra dav. stats- og udenrigsminister H.C. Hansen til USA's ambassadør i Danmark. Brevet var et svar på ambassadørens henvendelse af 13. november 1957 om, hvorvidt Danmark ønskede at blive orienteret, før USA eventuelt besluttede at oplagre atomvåben i Grønland.

I sit brev tog H.C. Hansen til efterretning, at USA fortolkede den dansk-amerikanske aftale af 27. april 1951 om forsvaret af Grønland således, at den gav USA mulighed for oplagring af atomvåben i Grønland.

Regeringen konkluderede i redegørelsen, at USA med fuld ret kunne opfatte H.C. Hansens tilkendegivelser som en bemyndigelse til, at oplagring af atomvåben i Thule i Grønland kunne finde sted.

På baggrund af den efterfølgende offentlige debat om H.C. Hansens brev og regeringens håndtering af sagen – herunder bl.a. det forhold, at der forløb mere end 1 år og 3 måneder, fra Udenrigsministeriet blev opmærksomt på brevet, til Folketinget blev orienteret – fremsatte udenrigsministeren på regeringens vegne tilbud om, at medlemmer af Det Udenrigspolitiske Nævn kunne gennemgå akterne vedr. regeringens behandling af sagen i de involverede ministerier.

I slutning hertil fremsendtes til Nævnet en oversigt af 7. september 1995 over tidsforløbet vedr. håndteringen (bilag 2).

2. Nedsættelse af undersøgelsergruppen vedr. Thule-sagen

Herefter besluttede Underudvalget vedr. Procedurer m.v. under Nævnet den 21. september 1995 at tage imod regeringens tilbud om en sådan særlig undersøgelse og nedsætte en undersøgelsergruppe bestående af et medlem fra hvert af Folketingets partier til at gennemgå akterne og føre drøftelser med de involverede ministre, jf. nævnsformandens brev af 22. september 1995 til udenrigsministeren (bilag 3) og dennes svar af 29. s.m. (bilag 4).

Det besluttedes endvidere, at denne undersøgelsergruppe skulle afgive en redegørelse om sagen til Det Udenrigspolitiske Nævn.

Partigrupperne udpegede dernæst følgende medlemmer til, hvad der herefter benævntes "undersøgelsergruppen vedr. Thule-sagen": Ove Fich (S), Knud Enggaard (V), Per Stig Møller (KF), Gert Petersen (SF), Pia Kjærsgaard (FP, senere DF), Jørgen Estrup (RV), Keld Albrechtsen (EL) og Arne Melchior (CD). Kredsen blev ved delingen af Fremskridtspartiets folketingsgruppe besluttet udvidet med et medlem fra dette parti: Annette Just (FP).

Undersøgelsergruppen har i alt afholdt 7 møder i tidsrummet oktober 1995 – januar 1996, hvoraf 5 møder med involverede ministre.

3. Undersøgelsergruppens arbejdsform

På det første møde i undersøgelsergruppen den 12. oktober 1995 valgtes Knud Enggaard som formand.

Der var enighed om, at gruppens opgave bestod i til brug for udarbejdelsen af ovennævnte redegørelse at indhente alle tilgængelige oplysninger om regeringens håndtering af Thule-

¹⁾ Det bemærkes, at der ikke er tale om en ministerredgørelse i henhold til Folketingets forretningsorden.